

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 364/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2TdoV/5/2022 z 10. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania. Sťažovateľ žiada i o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Skutkové východiská

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 13. mája 2021 zamietol pre nesplnenie podmienok podľa § 394 Trestného poriadku návrh sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] a maloletého [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania skončeného rozsudkom krajského súdu č. k. 1T/45/01 z 31. októbra 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1To/12/03 z 9. apríla 2003. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovateľ a jeho manželka [REDAKOVANÉ] sťažnosti, ktoré najvyšší súd uznesením č. k. 3Tost/34/2021 z 30. júna 2021 zamietol.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu najvyššieho súdu z 30. júna 2021 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. pre porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

4. Najvyšší súd uznesením napadnutým ústavnou sťažnosťou dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd dôvodil, že uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na povolenie obnovy konania, nepatrí do okruhu rozhodnutí vymedzených v § 368 ods. 2 Trestného poriadku, proti ktorým možno podať dovolanie. Dodal tiež, že rozhodnutia ústavného súdu, resp. najvyššieho súdu, na ktoré sťažovateľ, argumentujúc v prospech prípustnosti svojho dovolania, poukazoval, neboli na danú vec aplikovateľné alebo boli vývojom súdnej praxe ústavného súdu a novelou Trestného poriadku prekonané. Zákomom č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sa s účinnosťou od 1. septembra 2011 nielen explicitne upravili rozhodnutia, proti ktorým je dovolanie prípustné (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), ale súčasne sa zaviedol nový dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 Trestného poriadku (bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné). Z dôvodovej správy k § 382 písm. písm. f) Trestného poriadku vyplýva, že sa navrhlo rozšíriť možnosť postupu dovolacieho súdu podľa § 382 Trestného poriadku o prípad, ak je podané dovolanie proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (napr. proti rozhodnutiu o obnove konania). Zámerom zákonodarcu teda bolo vylúčiť z rozhodovania o dovolaní rozhodnutia súdov nižšieho stupňa prijaté v konaní o povolení obnovy konania.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ odkazuje na nález č. k. II. ÚS 284/2011-25 zo 6. októbra 2011, v ktorom ústavný súd podľa jeho názoru preskúmal postup súdu, ktorý „*odmietol návrh bez vecného prieskumu a takýmto spôsobom došlo k porušeniu práva (spravodlivému súdnemu procesu)*“. Pritom novelizácia Trestného poriadku, ktorou najvyšší súd v napadnutom uznesení argumentoval, už bola v čase nálezu ústavného súdu účinná.

6. Sťažovateľ akcentuje i zásadu prednosti ústavne konformného výkladu a vyjadruje svoje presvedčenie, že podmienky na prípustnosť jeho dovolania splnené boli, keďže došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku opomenutím vykonať navrhované dôkazy (vyšetrenie EEG) a porušenie zákona ovplyvnilo postavenie sťažovateľa i jeho chorého syna. Nadväzne na to cituje § 34 ods. 4 Trestného zákona so zdôraznením okolností ovplyvňujúcich druh a výmeru trestu.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Je štandardnom konceptu procesnoprávnej regulácie, že prípustnosť mimoriadnych opravných prostriedkov je regulovaná adresne k druhovo identifikovaným právoplatným rozhodnutiam, proti ktorým má byť mimoriadny opravný prostriedok podaný. Zároveň, ak je podané dovolanie prípustné, no dovolací súd ho napriek tomu odmietne ako neprípustné, dochádza k nedovolenému zásahu do základného práva na súdnu ochranu a ido práva na spravodlivé súdne konanie, pretože

zákonom určený súdny orgán dovolacie námietky dovolateľa meritórne nepreskúma a nerozhodne o nich.

8. Preto pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa je podstatné, či najvyšší súd dospel k správne uplatneniu podústavného práva, keď uznesenie sťažnostného súdu nevyhodnotil ako také, proti ktorému je dovolanie podľa Trestného poriadku prípustné.

9. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd správne citoval § 368 ods. 2 Trestného poriadku zakotvujúci *numerus clausus* rozhodnutí, proti ktorým je dovolanie prípustné. Vychádzajúc z nadväznosti predmetného výpočtu na súvisiace ustanovenia Trestného poriadku, podrobne regulujúce tieto typové rozhodnutia, nemožno žiadnym zmysluplným výkladom dospieť k záveru, že by pod niektorú zo skupín uvedených v taxatívnom výpočte spadalo aj rozhodnutie o návrhu na obnovu konania. Ústavný súd nepovažuje za účelné znovu opakovať druhy rozhodnutí uvedených v § 368 ods. 2 Trestného poriadku. Záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na povolenie obnovy trestného konania, preto nevyvoláva ústavnoprávne otázky, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

10. Sťažovateľova argumentácia nálezom ústavného súdu zo 6. októbra 2011 (II. ÚS 284/2011) opomína, že hoci 6. októbra 2011 už bola účinná novelizácia Trestného poriadku, ktorá exaktne ohraničila okruh rozhodnutí napadnutelných dovolaním, ústavný súd v referovanom náleze preskúmaval dovolacie rozhodnutie najvyššieho súdu zo 4. augusta 2010, teda z obdobia, keď okruh rozhodnutí, proti ktorým bolo dovolanie prípustné, ustalovala súdna prax, nie zákonodarca. Preto je potrebné prisvedčiť záveru najvyššieho súdu o neaplikovateľnosti záverov nálezu ústavného súdu, ktoré sťažovateľ na podporu prípustnosti svojho dovolania použil. Najvyšší súd správne poukázal na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 235/2021-15 zo 16. marca 2021, odrážajúce účinný právny stav relevantný aj pre sťažovateľovu vec a podporujúce záver o neprípustnosti dovolania sťažovateľa.

11. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní vylúčil možnosť vyhovenia ústavnej sťažnosti po jej prípadnom meritórnem prejednaní, čo je dôvod na to, aby bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“; bod 1 výroku rozhodnutia).

12. Pokiaľ ide o sťažovateľovu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, ústavný súd uvádza, že na to, aby o nej mohol rozhodnúť, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplývajúce podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zřejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia).

14. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu